

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з наукової роботи

Ірина ЯН Ірина ЯН

«*Серпень*» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-творчий)

спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

освітньо-творча програма Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(назва освітньої програми)

Київ – 2024

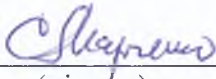
Розробник: ОНІЩЕНКО Олена Ігорівна, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, доктор філософських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Викладачі: Оніщенко О. І., д.ф.н., професор

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін
протокол № 1 від «30» 08 2024 р.

Завідувач кафедри Олена Оніщенко

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Доцент Сергій Марченко
(підпис)

30 08 2024 р.

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ О. І. Оніщенко, протокол №__ від «__»__ 20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ О. І. Оніщенко, протокол №__ від «__»__ 20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ О. І. Оніщенко, протокол №__ від «__»__ 20__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Вибіркова			
Курс	1		1	
Семестр	2-й		2-й	
Кількість кредитів	3		3	
Загальний обсяг годин	90		90	
	лекційні			
	20		6	
	семінарські			
	10		4	
	Самостійна робота			
	60		80	
Вид підсумкового контролю	залік		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- навчальна дисципліна «Історія та теорія художньої творчості» для аспірантів є вибірковою компонентом освітньої програми і має на меті розширити філософсько-естетичні та етико-психологічні знання магістрів щодо теоретичних шукань науковців різних історико-культурних періодів, дослідницькі надбання яких, так чи інакше, скеровували й визначали розвиток і видової специфіки мистецтва, загалом і її конкретних видів, зокрема.

Мета навчальної дисципліни також передбачає опертя на персоналізований підхід задля виявлення специфіки реалізації творчого процесу видатних митців від доби Античності до метамодернізму.

Завдання:

- проаналізувати проблему творчості і її місце у дослідницькому просторі;
- розглянути феномен художньої творчості на «теоретичному перехресті» гуманітарних наук;
- показати закономірність процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність ;
- дослідити основні етапи творчого процесу і явище самовираження ;
- розглянути особливості інтерпретації феномена художньої творчості у логіці становлення дотичних понять : від Античності до Нового часу;
- аргументувати потенціал «персоналізованого» підходу при вивченні

- художньої творчості в умовах другої половини ХІХ ст.;
- проаналізувати теоретичні орієнтири дослідження проблеми художньої творчості у контексті «некласичної естетики»;
- показати специфіку творчо-пошукового спрямування української гуманістики кінця ХІХ – початку ХХ ст.;
- обґрунтувати сутнісні ознаки «негативної» психології і її потенціал при вивченні художньої творчості;
- розглянути зміну теоретичної і художньої парадигми у царині художньої творчості у добу «пост» і «метамодернізму»

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

Володіти методами та організаційними дослідницькими та інноваційними процедурами у професійній діяльності.

знати

ПРН 11. Знати засади організації науково-педагогічної діяльності, вміти організовувати власну науково-дослідницьку та викладацьку працю.

ПРН 13. Дотримуватись норм професійної етики й академічної доброчесності у науковій і практичній діяльності та проведенні власного наукового дослідження.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	В тому числі.				В тому числі			
	усього	Лек.	сем	С.р.	Усь го	лек	се м	С.р
2	3	4	5	6	7	8	9	
1. Проблема творчості: окреслення дослідницького простору		2		5				5
2. Художня творчість у контексті гуманітарного знання.		2		5			1	5
3. Процесуальний характер художньої творчості		2	2	6		1		5
4. Особа митця і специфіка творчого процесу.		2		6		1	1	10
5. Історико-теоретична традиція інтерпретації художньої творчості в логіці становлення дотичних понять.		2	2	6		1		10

6. Проблема художньої творчості у логіці «персоналізованого підходу»		2		6		1	1	10
7. Специфіка історико-теоретичних напрацювань на теренах проблеми художньої творчості: контекст «некласичної естетики»		2	2	6		1		5
8. Проблема художньої творчості у просторі української гуманістики: теоретичні розвідки кінця ХІХ – поч. ХХ ст.		2	2	6		1	1	10
9. «Негативна психологія» і становлення нових орієнтацій в контексті проблеми художньої творчості.		2		6				10
10. «Демонтаж» класичних інтерпретацій художньої творчості: від «пост» до «метамодернізму»		2	2	6				10
Всього:	90	20	10	60	90	6	4	80

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Проблема творчості: окреслення дослідницького простору.

Творчість та її види: до визначення понять. Специфіка художньої творчості. Типи художньої творчості: а) індивідуальний; б) колективний; в) виконавський. Проблема художньої творчості у концептуальному полі сучасної гуманістики.

Основні поняття/ ключові слова: творчість, види творчості, художня творчість, типи художньої творчості.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І., Андрущенко Т. В. Реципієнт як складова мистецького процесу: особливості сучасної молодіжної культури// Культура в контексті практичних форм буття людини: кол. монографія. – Ніжин, 2022. С. 33-50.
2. Кузнецова Т. В. Психологія культури: курс лекцій/ К.: МАУП, 2007, 152 с.
3. Митець// Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.: Перун, 2005.
4. Протас М. О. Художня творчість у вимірах соціокультурного руху ХХ столітті// Творчість у контексті розвитку людини. Матеріали міжнар. наук. конференції. Ч. 3. – К., 2003. – С. 27-29.
5. Слоневська І. М. Принцип діалогізму як одна з основ гуманітаризації змісту літературної освіти // Філософія освіти. К., 2005

Тема 2 . Художня творчість у контексті гуманітарного знання

Потенціал «теоретичного перехрестя» гуманітарних наук. Зasadні сегменти художньої творчості: а) психологічний; б) етичний; в) культурологічний. Естетико-мистецтвознавчий сегмент як приклад теоретико-практичного паритету. Концептуалізація проблеми у сучасному гуманітарному просторі.

Основні поняття/ ключові слова: гуманітарне знання, міждисциплінарність, «теоретичне перехрестя», сегмент, теоретико-практичний паритет.

Рекомендована література

1. Брюховецька О. В. Візуальний переворот у культурі і культурології // Культурологія. Могилянська школа: кол. монографія. – К., 2018.
2. Маланчук-Рибак О. ЪЗ. Культурологія і мистецтвознавство: наукові статуси та взаємовпливи/ Вісник ЛНАМ. Сер.: Культурологія. – Вип. 29. – Львів, 2016. – С. 58-70.
3. Олійник О. С. Діалог культур: теоретико-практичні особливості культурного виробництва// культурологічна думка: збірн. наук. праць. – К.: Інс-т культурології НАМУ, 2022. - № 21. – С. 24-33
4. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія. – К.: Вища школа, 2001. – 179 с.
5. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики: кол. монографія.- К.: Ліра-К, 2021. – 432 с.

Тема 3. Процесуальний характер художньої творчості.

«Низова естетика» як підґрунтя становлення людської чуттєвості. Здібності: єдність «вроджених» чуттів та «набутих» почуттів. Обдарованість – талант – геніальність: шлях до опанування «секретів» творчості. Приклади реалізації процесуальності художньої творчості у мистецькій практиці.

Основні поняття/ ключові слова: «низова естетика», «вроджені чуття», «набуті почуття», обдарованість, талант, геніальність.

Рекомендована література

1. Барт Р. Міфологія. Література і Міна Друе. Р. Барт./Електронний ресурс. – Реж доступу: vue.gov.ua.<https://vue.gov.ua> > Барт Ролан...
2. Жукова Н. А. Елітарна література в іменах: монографія. – К.: Інс-т культурології НАМУ України, 2016- - 304 с.
3. Кривошея Т. О. Дослідження чуттєвої культури в категоріях сучасної гуманітаристики: методологічні принципи// Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: кол. монографія. – К.: Ліра-К, 2019. – С.65-87.
4. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво: від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століть. – К., 2008. – 187 ст
5. Франко І. Я. Із секретів поетичної творчості: монографія // Франко І. Збарн твор. У 50 –ти т. – К.: «Наукова думка», 1981. Т.31. С. 45-119.

Тема 4. Особа митця і специфіка творчого процесу. як мотиваційний чинник творчого процесу

Самовираження. Етапи творчого процесу: загальна характеристика. Задум твору як вияв особливості художнього мислення митця. Приклади реалізації творчого процесу у практиці мистецтва.

Основні поняття/ ключові слова: особа митця, творчий процес, самовираження, етапи творчого процесу, задум твору, художнє мислення.

Рекомендована література

1. Беньямін В.- В. Вибране. – Львів, Літопис, 2002. 214 с.
2. Барт Р. Смерть автора / Р. Барт/ Електр. ресурс/ Реж доступу: vue.gov.ua.<https://vue.gov.ua> > Барт Ролан
3. Оніщенко О. І. Культурологічний потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія. – К.: Ліра-К, 2017. – 268 с.
4. Поліщук О. П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія.- К.: ПАРАПАН, 2007. – 208 с.

Тема 5. Історико-теоретична традиція інтерпретації художньої творчості в логіці становлення дотичних понять.

Науково-теоретичні пошуки доби Античності (Сократ, Платон, Арістотель, Теофраст, Гален). Специфіка понятійного апарату в естетичному дискурсі італійського Відродження (ремісник – майстер, геній, традиція – спадкоємність – новаторство, стиль та ін.). Проблема гуманізму. Процес накопичення дотичних понять в умовах стильового плюралізму Нового часу (форма, образ, гармонія та ін.).

Основні поняття/ ключові слова : античність, Відродження, Новий час, дотичність, стильовий плюралізм.

Рекомендована література

1. Арент Г. Між минулим і майбутнім: монографія. – К.: Дух і літера, 2002. – 321 с.
2. Гален Клавдій // Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. – К.: Дух і літера, 2009.- Т.1. – С.297-298,534-536.
3. Петрова О. М. «Комедія» Данте Аліг*єрі. Мистецький коментар ХІУ-ХХ століть: монографія. – К.: Факт, 2009. – 424 с.
4. Татаркевич В. Історія шести понять 6 монографія. – К.:»Юніверс», 2001 – 368 с.

Тема 6. Проблема художньої творчості у логіці «персоналізованого підходу»

«Біографічна складова» в опрацюванні природи художнього таланту: теоретико-практичний паритет Ш.-О.Сент-Б'єв – Т.Готье. Естетико-психологічні пошуки Ш.Бодлера: «естетичне дистанціювання» від «фальсифікаторів почуттів». Модернізація засобів створення художнього образу: символізм С.Малларме – Р. Гіля.

Основні поняття/ ключові слова: біографізм, «фальсифікація почуттів», теоретико-практичний паритет, символізм.

Рекомендована література

1. Бодлер Шарль// Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник у 2-х тт. – Тернопіль, 2005. – Т.1. - С.153
2. Готьє Теофіль // Універсальний словник-енциклопедія. – 4-е вид. – К.: Тека, 2006.
3. Зубавіна І. Б. Специфіка прояву сюрреального у кінематографі України// Мистецтвознавство України: збірн. наук. праць. –К.:, 2004. – Вип.4. С. 204-213.
4. Менжулін В. І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія. – К.:НаУКМА,2010. – 455 с.
5. Кохан Т. Г. Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія. – К.: Інст культурології НАМУкраїни, 2021. – 320 с.
6. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг) : монографія. – К.: Інс-т культурології НАМ України, 2011. – 272 с.

Тема 7. Специфіка історико-теоретичних напрацювань на теренах проблеми художньої творчості: контекст «некласичної естетики».

«Позитивізм – ніцшеанство»: специфіка інтерпретаційних підходів до феномена художньої творчості. Психоаналітична модель художньої творчості: мотиваційний потенціал «Травми» та стимулів «позасвідомого психічного». Інтуїтивізм А. Бергсона і формування митця «нового типу»: фактор «пам'яті» та експерименти на теренах «необоротний – оборотний час».

Основні поняття/ ключові слова: позитивізм, ніцшеанство, психоаналіз, інтуїтивізм.

Рекомендована література

1. Бабушка Л. Д. Фестивація як комунікативний апропріатор глобалізаційних інтересів у культурологічному просторі: монографія. – К., 2020. – 272 с.
2. Жукова Н. А. Елітарна література в іменах: моографія.- К.: Інс-т культурології НАМ України, 2016. – 30 с.
3. Левчук Л. Т. Некласична естетика: досвід першої половини ХХ століття // Естетика: підручник. -3-є вид. –К., 2010. – С.365-400.
4. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 255 с.
5. Оніщенко О. І. Культурологічні виміри інтелектуальної прози: від художньої творчості до «ігор розуму»: монографія. – К., Інс-т культурології НАМ України, 2021.. – 352 с.
6. Ратушний Д. Культура в психоаналітичній концепції Карен Горні // Українські культурологічні студії: збірн. наук. праць. – Вип.2. К., 2022. – С. 94-96.

Тема 8. Проблема художньої творчості у просторі української гуманістики: теоретичні розвідки кінця XIX-початку XX ст.

Трактат І. Франка «Із секретів поетичної творчості»: досвід комплексного підходу. М. Вороний: поліжанровість літературної творчості як компонент культури творення. Творчо-пошуковий характер теоретичної спадщини українських модерністів.

Основні поняття/ ключові слова: чуття – почуття, поліжанровість, модернізм, авангардизм.

Рекомендована література

1. Вернудіна І. В. І. Я. Франко про природу поетичної і сонної фантазії, їх особливості і роль у креативному процесі// Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Вип.11. – К., 2003. – С.32-39.
2. Владимірова Н. В. Західноєвропейський театр у динаміці культуротворчого процесу межі XIX – XX століть: монографія. – К.: «Щек», 2008. – 295 с.
3. Вороний М. К. Твори. – Дніпро, 1989. – 687 с.
4. Герчанівська П. Е. Культура в парадигмах XX – XXI ст.: монографія. – К., 2017. – 378 с.
5. Горбачов Д. О. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: монографія. – К., 2005. – 384 с.
6. Левчук Л. Т. Українська естетика: традиції та сучасний стан: монографія. – Черкаси, 2011. – 340 с.
7. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О.Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг) : монографія. – К.: Інс-т культурології НАМ України, 2011. – 272 с.
8. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.

Тема 9. «Негативна психологія» і становлення нових орієнтацій в контексті проблеми художньої творчості.

Актуалізація творчо-пошукових ідей Ч.Ломброзо у полі теоретичних засад «негативної психології». М. Нордау і його праця «Виродження»: авторська модель художньої творчості. «Потік свідомості– творчий процес»: особливості естетико-психологічного експерименту.

Основні поняття/ ключові слова: «негативна психологія», виродження, потік свідомості, творчий процес

Рекомендована література

1. Зборовська Н. Код української латератури (проект психоісторії новітньої української літератури: монографія.- К.:»Академвидав», 2006. – 504 с.
2. Нора П*єр. Теперішнє, нація, пам*ять: монографія.- К. «КліО», 2014. – 272 с.

Тема 10.«Демонтаж» класичних інтерпретацій художньої творчості: від «пост» до «мета»модернізму

Творчий процес у літературно-мистецьких експериментах «постмодерністів»: авторські інтерпретації структурних елементів художнього твору. Художні новації у логіці руху: «постмодернізм – пост+постмодернізм». Мистецький твір у процесі переосмислення сутності художньої творчості в умовах «мета- модернізму».

Основні поняття/ ключові слова: постмодернізм, пост+постмодернізм, метамодернізм.

Рекомендована література

1. Гадамер Г.-Г. Актуальність прекрасного // Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Вибрані твори. – К.:Юнеіверс, 2001. – С.51-99
2. Грінуей Пітер // Олександр Киричук. Мрії найвищої якості // Український Тиждень. - № 22 (83) від 5 червня 2009 .
3. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія. – к., 2012. – 320 с.
4. Сучасна культурологія: постмодернізм логіці розвитку української гуманістики: кол. монографія. – К.: Ліра-К, 2021. – 432 с.
5. Холодинська С. М. Михайль Семенко: культурологічні пошуки на теренах українського футуризму: монографія. – К.: Ліра-К, 2018. -292 с.
6. Чміль Г. П. Візуалізація мови та семіотика екрану // Культурологічна думка: щорічн. Наук. праць. – К.: Інс-т культурології НАМУ, 2012. - № 5. – С. 30-41.

5. Методи навчання

Предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

тема	Завдання	Форма подання	Кількість балів
	Проблема «низової естетики»: досвід художньої інтерпретації («Парфюмер» П.Зюскінд, «Запах жінки» Д.Різі і римейк М.Бреста, «Ласощі» М.Барбері).	опитування	5
	«Біографічний метод» і засоби його реалізації у практиці мистецтва (на прикладі«творчості представників різних видів мистецтва (за власним вибором).		5
	Проблема понятійного апарату у теоретичній спадщині І.Франка.		5
	Естетизм як транскультурне явище: особливості європейської та української інтерпретації.		5

	Постмодерністські експерименти в практиці мистецтва (на прикладі художніх творів у різних видах мистецтва за власним вибором).		5
--	---	--	---

Критерії оцінювання самостійної роботи:

	Критерії оцінювання	Кільк. балів
	Вміння розкрити, проаналізувати, продемонструвати бачення проблем, що визначають зміст самостійної роботи	0-5

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100 - бальною шкалою.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру проводиться за допомогою: експрес опитування з розглядуваної теми, контрольних вправ, творчих завдань.

Критерії оцінювання при поточному контролі

Критерії оцінювання	Кільк. балів
Завданням поточного контролю є перевірка розуміння певного матеріалу, вироблення навичок самостійного опрацювання текстів, здатності їхнього осмислення та вміння представити знання матеріалу публічно та письмово.	0-2

Підсумковий (семестровий) контроль:

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

здобувач повинен вміти:

– проаналізувати сутність творчості, її різновиди, особливості художньої творчості та її основні типи ;	0-5
– визначити і охарактеризувати засадні сегменти художньої творчості;	
– розглянути закономірності процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність ;	0-5
– визначити і охарактеризувати засадні сегменти художньої творчості;	0-5
– розглянути закономірності процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність ;	0-5
– проаналізувати основні етапи творчого процесу і проблему самовираження ;	0-5
– охарактеризувати особливості інтерпретації художньої творчості у логіці становлення дотичних понять : від Античності до Нового часу;	0-5
– визначити сутність «персоналізованого» підходу при вивченні художньої творчості в умовах другої половини XIX ст	0-5
– розглянути концептуальний простір дослідження проблеми художньої творчості у контексті «некласичної естетики»;	0-5
– проаналізувати специфіку творчо-пошукового спрямування української гуманістики кінця XIX – початку XX ст.;	0-5
– пояснити сутнісні ознаки «негативної» психології і її потенціал при	0-5

вивченні художньої творчості;	
– аргументувати теоретичні і художні трансформації у царині художньої творчості у добу «пост» і «метамодернізму»	0-5

8. Розподіл балів, які отримують студенти (Усього – 100 балів)

Курс 1 М, 1-й семестр

За результатами поточне контролю та самостійної роботи													
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	сума	іспит	Сума	
0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	60	40	100	

0-6

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	відмінно - відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	Середній (репродуктивний)
60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна:

1. Арендт Х. Люди за темних часів / Х. Арендт / Перек. з англ. Н.Рогачевської. – К.: Дух і літера, 2008. – 320 с.
2. Арон Р. Вступ до філософії історії: есе про межі історичної об'єктивності / Р.Арон / Перек. з франц. післямова та примітка О.Йосипенко, С.Йосипенка. – К.: К.: Український центр духовної культури, 2005. – 580 с.
3. Вернудіна І. В. І. Я. Франко про природу поетичної і сонної фантазії, їх особливості і роль у креативному процесі / І.Вернудіна //Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Випуск 11. – К.: Видавн. центр КНЛУ, 2003. – С. 32 – 39.
4. Гриднева Н. К. Про поступове виховання артисцизму / Н.Гриднева // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Випуск 18. – К.: Видавн. центр КНЛУ, 2006. – С. 176 – 184.
5. Кохан Т. Г. Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія / Т.Кохан. – К.: Ін-т культурології НАМ України, 2021. – 320 с.
6. Кривошея Т. О. Дослідження чуттєвої культури в категоріях сучасної гуманітаристики: методологічні принципи /Т.Кривошея //Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: колективна монографія / За загал. редак. Ю.С. Сабадаш. – К, : Видавництво Ліра - К , 2019. – С. 65 – 87.
7. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навчальний посібник / Л.Левчук. – К.: «Либідь», 2002. – 255 с.
8. Левчук Л.Т. Українська естетика: традиції та сучасний стан: монографія / Л.Левчук. – Черкаси: Вид-во «Маклаут», 2011. - 340 с.
9. Маланчук-Рибак О. З. Культурологія і мистецтвознавство: наукові статуси та взаємовпливи / О.Маланчук-Рибак // Вісник ЛНАМ. Серія: Культурологія, 2016. – Випуск 29. – С. 58 – 70.
10. Малихіна М. А. Етюдна робота як метод виховання майбутнього актора / М.Малихіна // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірн. наук. праць. – К: ДАКККіМ, КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. – Випуск XII. – С. 224 – 231.
11. Малларме С. Вірші та проза: збірник / С. Малларме / Упоряд. та переклад. Михайло Москаленко. – К.: Юніверс, 2001. – 238 с.

12. Менжулін В. І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія / В.Менжулін. – К.: НаУКМА, Аграр-Медіа Груп, 2010. – 455 с.
13. Мінаков М.А. Історія поняття досвіду: монографія / М.Мінаков. – К.: ПАРАПАН, 2007. – 380 с.
14. Нора П'єр. Теперішнє, нація, пам'ять: монографія / П.Нора / Перек. с франц. – К.: Вид-во «КЛІО», 2014. – 272 с.
15. Олійник О. С. Діалог культур: теоретико-практичні особливості культурного виробництва / О.Олійник // Культурологічна думка: збірн. наук. праць. – № 21. -К.: Ін-т культурології НАМУ, 2022. – С. 24 – 33.
16. Оніщенко О. І. Культуротворчий потенціал епістолярію: досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія / О.Оніщенко. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 268 с.
17. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О.Уайльд, Т.Манн, А.Франс, І.Франко, С.Цвейг): монографія / О.Оніщенко. – К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011. – 272 с. + Бібліографія: с. 266 – 271,
18. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія / О.Оніщенко. – К.: «Вища школа», 2001. - 179 с.
19. Оніщенко О. І.Художня творчість: проект некласичної естетики/ О.Оніщенко. – К.: Ін-т культурології АМУ, 2008. – 230 с.
20. Оніщенко О. І. Від «пост» до «мета» модернізму: процес культуротворчих пошуків // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. – Випуск 29. – К.: 2021. – С. 60 – 66.
21. Оніщенко О. І. Потенціал естетико-художньої пошуковості: культуротворча модель Мішеля Уельбека / О.Оніщенко. – К.: Культурологічна думка. – К.: Ін-тут культурології НАМ України, 2022. – С.34 -41
22. Опанасюк О. П. Творчість та інтенціональність: структурні параметри / О.Опанасюк // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Випуск 23. – К: Видавн. центр КНЛУ, 2010. – С. 71 – 79.
23. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія / С.Павличко. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
24. Поліщук О. П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія / О. Поліщук. – Вид-во ПАРАПАН, 2007. – 208 с.

25. Татаркевич В. Історія шести понять: монографія / В.Татаркевич / Перекл. з польск. В. Корнієнка. - К.: «Юніверс», 2001. – 368 с. + бібліогр.: 28 с.

26. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості: монографія / І.Франко // І. Франко. Зібрання творів у 50-ти томах. – К.: Вид-во «Наукова думка», 1981. – Т. 31. С. 45 – 119.

27. Харченко П.В. Розвиток духовності і самореалізація особистості у сфері музичного мистецтва / П.Харченко // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Випуск 25. - К.: Видавн. Центр КНЛУ, 2010. – С. 498 – 502.

28. Холодинська С. М. Михайль Семенко.: культуру творчі пошуки на теренах українського футуризму: монографія / С. Холодинська. – К.: Вид-во Ліра-К, 2018. 292 с.

Додаткова:

1. Вороний М. К. М.Семенко «Prelude. Лірика» / М.Вороний // Вороний М.К. Твори. – К.: Дніпро, 1989. – С.643 – 647.

2. Горбачов Д. О. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: монографія / Д.Горбачов. – К.: РВА Тріумф, 2005. – 384 с.

3. Жукова Н. А. Елітарна література в іменах: монографія / Н.Жукова. – К.: Ін-т культурології НАМ України, 2016. – 304 с.

4. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття: навчальний посібник / Л. Левчук. – К.: Либідь, 1997. – 224 с.

5. Левчук Л. Т. Європейський культурний регіон: досвід теоретико-практичного регіону / Л.Левчук // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Випуск 20. – К.: Видавн. центр КНЛУ, 2007. – С. 83 – 89.

6. Лях Р. В. Творчість в контексті самореалізації особистості / Р.Лях // Творчість у контексті розвитку людини: матеріали міжнародної наукової конференції. – Частина 1. – К.: 2003. – С. 26 – 27.

7. Мазепа В. І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка: монографія / В.Мазепа. – К.: Вид-во ПАРАПАН, 2004. – 232 с.

8. Оніщенко О. І. Дадаїзм у динаміці розвитку європейського авангардизму / О.Оніщенко // Культурологічна думка: збірн. наук. праць. – К.: Ін-т культурології НАМ України, 2016. – Випуск 16. – С. 54 – 62.

9. Оніщенко О. І. Культурологічні виміри інтелектуальної прози: від художньої творчості до ігор розуму: монографія / О. Оніщенко. – К.: Ін-т культурології НАМ України, 2021. – 352 с.

10. Фуко М. Археологія знання: монографія / М. Фуко / Перек. з франц. – К.: «Основи», 2003. – 320 с.